

A Fővárosi Ítéltábla a Budapesti 384. számú Ügyvédi Iroda (fél címe 4., ügyintéző: dr. Simon Tamás ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű II.rendű felperes neve (uo.) II. rendű, kiskorú III.rendű felperes neve (uo.) III. rendű, kiskorú IV.rendű felperes neve (uo.) IV. rendű felpereseknek - a dr. Kövári Kálmán ügyvéd (fél címe 3) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a Gaálné dr. Kassai Zsuzsanna ügyvéd (fél címe 2) által képviselt Alperesi beavatkozó (fél címe 1) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Székesfehérvári Törvényszék 2014. október 22. napján kelt, 27.P.22.557/2010/47. számú ítélete ellen az I-III. rendű felperesek részéről 48. és az alperes részéről 49. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg az I-IV. rendű felpereseknek együttesen 75.000 (Hetvenötezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 1.392.700 (Egymillió-háromszázkilencvenkettőezer-hétszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. és a II. rendű felperesek házastársak, gyermekeik a III. és a IV. rendű felperesek. A III. rendű felperes az alperesi kórházban született 2010. február 1. napján, a szülés során kialakult agyi hypoxia miatt súlyos egészségkárosodást szenvedett. Az elsőfokú bíróság 27. sorszám alatt meghozott jogerős közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítő felelősségét a III. rendű felperes születésével összefüggésben az I-IV. rendű felpereseket ért károkért. A III. rendű felperesnek nem alakult ki a nyelési reflexe, ezért gyomorszondán keresztül kell táplálni, és a felgyülemlett nyákot rendszeresen el kell távolítani. Erre visszavezethetően több alkalommal volt tüdőgyulladás, másfél éves koráig rendszeres orvosi ellátását igényelt. A korai fejlesztés megindítása ellenére a III. rendű felperes mozgása súlyosan elmaradott, ülni csak támasztással képes, segítséggel tud felállni, de a finommotoros mozgása nem fejlődött ki, nem tud beszélni, és nem szobatiszta. A III. rendű felperes önmaga ellátására nem képes, állapotában nem várható jobb életminőséghez vezető javulás, folyamatos ápolásra és gondozásra szorul. A III. rendű felperes ápolását és gondozását nagyrészt az I. rendű felperes végzi, mindennapjai a beteg kisfia köré szerveződnek, ezért munkát vállalni nem tud. A II. rendű felperesre is nagyobb teher hárul, a család eltartásáról, a megnövekedett költségek előteremtéséről egyedül kell gondoskodnia. A III. rendű felperes gondozása miatt mindkét szülő a szükségesnél kevesebb időt tud fordítani a IV. rendű

felperesre, akit ez pszichésen rendkívüli módon megvisel. Mindezen körülmények folytán a család összes tagjának jelentősen romlott az életminősége a beteg gyermek megszületése óta.

Az I-IV. rendű felperesek keresetükben vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult majd a közbenső ítélet jogerőre emelkedését követően csupán a kártérítés összegét vitatta, azt eltúlzottnak tartotta.

A beavatkozó az alperes pernyertességét támogatta, és ugyancsak a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 11.533.000 forintot a részösszegei után járó kamatával; a II. rendű felperesnek 8.000.000 forintot 2010. február 1. napjától járó kamatával; a III. rendű felperesnek 12.000.000 forintot 2010. február 1. napjától járó kamatával; a IV. rendű felperesnek 3.000.000 forintot 2010. február 1. napjától járó kamatával; az I-II. rendű felpereseknek egymás közt egyenlő arányban 8.473.200 forintot a részösszegei után járó kamatával; valamint 2014. november 1. napjától havi 203.100 forint járadékot; ezenfelül az I. rendű felperesnek 2014. november 1. napjától havi 69.692 forint járadékot; továbbá az I-II. rendű felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 600.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet, és elrendelte az alperes által teljesített 1.100.000 forint beszámítását a tartozásába.

Döntésének jogi indokolása szerint a közbenső ítélet jogerőre emelkedésével eldőlt, hogy a kártérítési kereset jogalapja fennáll, így az I-IV. rendű felpereseket megillető vagyoni és nem vagyoni kártérítés összegéről kellett határoznia [a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régi Ptk.) 355. § (4) bekezdés]. A nem vagyoni kártérítés tekintetében figyelembe vette, hogy a III. rendű felperes születésétől kezdődően képtelen az átlagos életre, és a jövőben sem várható olyan változás, ami jelentősen javíthatná az életminőségét. A III. rendű felperes szüleinél és a testvérénél kialakult pszichés zavar a III. rendű felperes súlyos egészségkárosodásával áll okozati összefüggésben. A legszembetűnőbb tünetek az I. rendű felperesnél jelentkeznek, aki erősen szorong, hangulata pánikra hajló, ami megnehezíti a mindennapi életben való részvételét. A II. rendű felperesnél ilyen súlyos zavar ugyan nem alakult ki, de fáradékonyabb lett, terhelhetősége jelentősen csökkent. A IV. rendű felperesnek már kisgyermekkorában tudomásul kellett vennie, hogy egy átlagos családtól eltérő az életük, mivel a testvére betegsége miatt a szülei kevesebbet tudnak vele foglalkozni. Ennek következtében a IV. rendű felperesnél érzelmi labilitás alakult ki, megfigyelhető énképének a bizonytalansága. Ezeket a hátrányos körülményeket együttesen értékelve is túlzónak találta az I-IV. rendű felperesek által követelt nem vagyoni kártérítést, és az őket ért hátrány súlyosságához igazodóan az I. rendű felperes részére 10.000.000 forint, a II. rendű felperes részére 8.000.000 forint, a III. rendű felperes részére 12.000.000 forint, míg a IV. rendű felperes részére 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítést állapított meg, az ezt meghaladó igény elutasításával. A vagyoni kártérítés összegét több tétel összeadásával határozta meg. Az ápolási, gondozási költségek tekintetében a módosított keresettel egyezően napi 10 munkaórát vett figyelembe, mivel a szakértői vélemény alátámasztja, hogy a III. rendű felperes ellátása napi 12 óra többletmunkát igényel. Ugyanakkor az első életév tekintetében a gyakorlati tapasztalatok alapján korrigálta a szakértő megállapításait, hiszen az újszülöttkor első hónapjai általában minden szülőtől fokozott megterhelést, odafordulást és gondoskodást kívánnak meg. Ezt figyelembe véve a III. rendű alperes kórházból való hazavitelétől, azaz 2010. május 1. napjától kezdődően 2011. január 31. napjáig bezárólag, napi 6 óra ápolási-gondozási többletidőráfordítással számolt. Nem a felperesek által javasolt ... Bt. szolgáltatási árait tekintette irányadónak, e mellett azt is a mérlegelés körébe

vonta, hogy az önkormányzatok a beteg hozzátartozók ápolásáért 2010-től kezdődően havi 29.500 forintot, majd 2014-től kezdődően havi 53.100 forintot folyósíthattak. A piaci alapon nyugvó árképzés, és az állami támogatási rendszer összevetésével úgy határozott, hogy ápolási és gondozási költségként 2010-re havi 40.000 forint; 2011-re havi 60.000 forint; 2012-re havi 75.000 forint; 2013-ra havi 90.000 forint, míg 2014-től havi 100.000 forint illeti meg az I-II. rendű felpereseket, a 2014. október 31. napjáig lejárt tartozás pedig 4.000.000 forint. A háztartási kisegítő költségei címén ugyancsak elfogadta az I-II. rendű felperesek által megjelölt napi 2 órás munkaidő ráfordítást. E tekintetben sem a ... Bt. árlistáját vette alapul, hanem mérlegeléssel határozta meg havi 20.000 forintban a háztartási kisegítő költségét. Azt is figyelembe vette, hogy hároméves korig egy egészséges gyermek ellátása is a korábbinál több házimunkát ró a szülőkre, melyre tekintettel ezt a többletköltséget 2013. január 1. napjától kezdődően állapította meg, így annak a 2014. október 31. napjáig lejárt összege 440.000 forint. A fejlesztési költségek között figyelembe vette, hogy a III. rendű felperes két alkalommal részesült összejt terápiában, amit Ausztriában végeztek el. A szülők által finanszírozott, 2013 májusában végzett második terápia jelentős tüneti javulást idézett elő a III. rendű felperesnél, így annak 1.000.000 forintos költsége megfizetésére is kötelezte az alperest a 2013. június 1. napjától számított kamatával. Többlet rezsiköltségként értékelte, hogy az I. és a III. rendű felperes folyamatos otthon tartózkodása miatt a korábbihoz képest mintegy 20%-kal megemelkedtek a lakásfenntartási költségek, köztük a fűtés és a világítás díja. Emellett a III. rendű felperes állapota miatt a tisztántartásával felmerülő kiadások is jelentősek, mivel a gyakori hányás és az állandó nyálfolyás miatt textilpelenkát kell használni. A mosdatás, a megfelelő fertőtlenítés és a tisztítószeres többletköltségét a régi Ptk. 359. § (1) bekezdésében foglalt általános kártérítési szabály alapján határozta meg, és ezzel együtt 2013. január 1. napjától havi 15.000 forintban állapította meg a rezszi többletköltséget azzal, hogy ezen a címen 2014. október 31. napjáig 330.000 forint lejárt tartozás terheli az alperest. Azt is bizonyítottanak találta, hogy az I. rendű felperes a gyermek hároméves korától munkát vállalhatott volna, ha a III. rendű felperes egészséges lenne, és nem igényelne állandó gondoskodást. Ezen a címen 2013. január 1. napjától kezdődően havi 69.682 forint jövedelempótló járadékot állapított meg, így a 2014. október 31. napjáig lejárt tartozás 1.533.004 forint. Ezeken a tételeken felül a lejárt vagyoni kártérítés és a havi járadék összegének a meghatározásakor további fejlesztési költségeket is figyelembe vett, továbbá felszámította a közlekedési többletköltséget és az egészségügyi segédeszközök költségeit, valamint az I. rendű felperes jövedelem kiesését. A kártérítés összegéhez járulón a régi Ptk. 301. § (1) bekezdésében meghatározott törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest azzal, hogy a nem vagyoni kártérítés tekintetében annak kezdő napját a III. rendű felperes születésének a napjával egyezően állapította meg, míg a lejárt vagyoni kártérítés részösszegei tekintetében középátlagos időszaktól kezdődően kötelezte az alperest a kamatfizetésre [rég Ptk. 360. § (1), (2) bekezdései]. A Pp. 81. § (1) bekezdésének második fordulata alkalmazásával a terhére rótt kártérítéssel arányosan kötelezte az alperest az I-IV. rendű felperesek ügyvédi költségeinek a megfizetésére. Az I-IV. rendű felperesek teljes, személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán megállapította, hogy a le nem rótt illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I-III. rendű felperesek és az alperes egyaránt fellebbezést jelentett be.

Az I-III. rendű felperesek az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatását kérték: a nem vagyoni kártérítés felemelését az I. rendű felperes tekintetében 12.000.000 forintra, a II. rendű felperes tekintetében 10.000.000 forintra, a III. rendű felperes tekintetében 14.000.000 forintra; a járadék összegének felemelését havi 311.970 forintra; továbbá az ápolási- gondozási költség és a háztartási kisegítés költsége címén érvényesített keresetük maradéktalan teljesítését. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság nem a 2010. évi ár- és értékviszonyok alapján, hanem annál alacsonyabb

összegeben határozta meg a nem vagyoni kártérítés mértékét, holott valamennyiük pszichés állapotában maradandó károsodást szenvedett be, és a mindennapi életük is jelentősen elnehezült. Ennek az aránytalanságnak a kiküszöbölése érdekében mindhármuk tekintetében szükségesnek mutatkozik a nem vagyoni kártérítés 2.000.000 forinttal történő felemelése. Az ápolási-gondozási és a háztartási kisegítői költségek tekintetében hangsúlyozták, hogy azt a III. rendű felperes megszületésétől kezdődően kell felszámítani. Az EBH2009. 2041 számú elvi döntésre hivatkozva kifejtették: az elsőfokú bíróságnak az általuk becsatolt árlista alapján kellett volna számolnia, hiszen a bírói gyakorlatban elfogadott, hogy a többletköltségek meghatározása a ... Bt. nyilvánosságra hozott szolgáltatási árai alapulvételével történik. Az elsőfokú bíróság e költségek tekintetében indokolatlanul korrigálta az aggálytalan szakértői véleményt azzal, hogy a gyermek egyéves koráig mindössze napi 6 órás többlet munkaidő ráfordítást állapította meg a III. rendű felperes ápolására és gondozására. A szakértő ugyanis egyértelműen kifejtette, hogy a napi 12 órás többletidő ráfordítás a III. rendű felperes születésétől kezdődően indokolt volt. Ebből következően a háztartási kisegítés költségeit sem a gyermek hároméves korától, hanem a megszületésétől kezdve kellett volna elszámolni. E két kártérítési tétel keresetének megfelelő felemelése maga után vonja az I-II. rendű felperesek javára megállapított járadék havi 95.750 forinttal, plusz 13.120 forinttal történő felemelését. Rámutattak, hogy fellebbezésük eredményessége esetén az ügyvédi költségként őket megillető perköltség összege is magasabb lesz.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének ugyancsak a részbeni megváltoztatását kérte: a nem vagyoni kártérítés összegének a leszállítását az I. rendű felperes tekintetében 2.000.000 forintra, a II. rendű felperes tekintetében 7.000.000 forintra, a III. rendű felperes tekintetében 10.000.000 forintra, míg a IV. rendű felperes tekintetében 2.000.000 forintra; az összejtkezelés költsége címén érvényesített 1.000.000 forint összegű követelés elutasítását, avagy annak 80%-kal történő mérséklését; továbbá a rezszi többletköltség leszállítását havi 6.420 forintra. Ezenfelül az ápolási-gondozási költség és a jövedelem kiesés címén megállapított járadék csökkentését is kérte akként, hogy a jövedelem kiesés címén elszámolt munkanapok vonatkozásában ezen munkanapok munkával nem töltött, de a részéről kifizetendő napi 8 órás időtartama kivonásra kerüljön az ápolási-gondozási díj számítása során figyelembe vett időtartamból. Vélekedése szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy az I-II. rendű felperesek lelki megrázkódtatása csökkenthető lett volna megfelelő szakorvosi terápia igénybevételével, vagyis az I-II. rendű felperesek nem tettek eleget a kárenyhítési kötelezettségüknek. A III. és a IV. rendű felperesek tekintetében rámutatott: nem volt olyan összehasonlítható állapot, amelyhez képest romlás következett volna be, hiszen állapotuk és családi helyzetük egy nem létező, csupán statisztikailag kiszámítható átlaghoz képest romlott. Vélekedése szerint az ápolás-gondozás terén megvalósítandó többletfeladatukat a szakértő olyan családhoz viszonyította, akiknek nincsen a III. rendű felperessel egyező korú gyermekük, ezért e tekintetben a szakvélemény pontosításra szorul. Kifejtette: kétszeres kompenzációt jelentene, ha az I. rendű felperes napi 8 órás munkaidő után részesülne jövedelempótló támogatásban és emellett ugyanerre az időszakra ápolási-, gondozási költségterítésben is. A kétszeres kompenzáció elkerülése érdekében figyelembe kell venni, hogy az I. rendű felperesnek nem kell mindennap dolgoznia, vagyis az átlagos havi 20 munkanapot másra fordíthatja, az esetleges szabadságok idejét ebből levonva. A fejlesztési költségek közül indokolatlannak tartotta a második külföldi összejtkezelés megtérítését, mivel orvosilag nincsen alátámasztva a terápia hatékonysága. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eltúlzottan állapította meg a rezszi többletköltség havi összegét, mivel az I-II. rendű felperesek nem bizonyították a követelésük összegét.

Az I-IV. rendű felperesek fellebbezési ellenkérelmükben azt kérték, hogy a bíróság ne adjon helyt az alperes fellebbezésének. Előadták, hogy az egészségügyi ellátásuk során nem ajánlottak fel az I-II. rendű felperesek részére pszichiátriai kezelést, így annak elmaradását nem lehet károsulti

közrehatásként értékelni. Rámutattak, hogy az elsőfokú bíróság egyértelműen rögzítette a közbenső ítélet rendelkező részében, miszerint olyan családot tekintett összehasonlítási alapul, amelyben nem él maradandó egészségkárosodástól szenvedő gyermek. Hangsúlyozták, hogy a Kúria által irányított bírói gyakorlat egyértelmű a tekintetben, hogy az ápolási és gondozási díjkövetelés nem zárja ki a jövedelemkiesés megtérítésére irányuló követelés egyidejű érvényesítését. Vitatták, hogy a második összejtkezelésnek nem volt eredménye, hiszen annak a III. rendű felperesre gyakorolt kedvező hatása orvosilag is igazolt. Kétségbe vonták, hogy az elsőfokú bíróság indokolatlanul magas összegben határozta meg a többlet rezsiköltség összegét, hiszen az általános kártérítés szabályainak megfelelően, mérlegeléssel kérték megállapítani a tisztasági mosással felmerülő költségeket.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel nem érintett rendelkezései jogerőre emelkedtek, melyekre a Fővárosi Ítéltábla felülbíráltta nem terjedt ki [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az I-IV. rendű felperesek és az alperes fellebbezése egyaránt megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, arra alapított érdemi döntésével és annak jogi indokolásával a Fővárosi Ítéltábla maradéktalanul egyetértett, ezért okfejtését - annak szükségtelen megismétlése nélkül - csupán a fellebbezésre tekintettel egészíti ki a következőkkel.

A fellebbezési eljárás során vizsgálandó kártérítési tételek leszűkültek a nem vagyoni kártérítés, továbbá az ápolási-gondozási, a háztartási kisegítői és a rezsi többletköltségek összegére, valamint a fejlesztési költségek közül a második összejtkezelés megalapozottságára, mivel a fellebbezések csak ezeket a követeléseket érintették.

A fellebbezéssel érintett kártérítési tételek közül a legjelentősebb összegű a nem vagyoni kártérítés, amelynek az I-IV. rendű felperesek a felemelését, az alperes a csökkentését kérte. A nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításakor annak céljából kell kiindulni. Ennek a pénzbeli kompenzációnak az a rendeltetése, hogy a személyiségi jogsérelem által előidézett nem vagyoni hátrányokat enyhítse. Személyes jellegéből következően a nem vagyoni kártérítés összegének a meghatározása becsléssel történik, melynek során egyaránt figyelembe kell venni a jogsértés és azzal okozati összefüggésben az elszenvedett hátrányok súlyosságát, valamint a káresemény idején érvényesülő ár- és értékviszonyokat, továbbá azt, hogy hasonló ügyekben milyen nagyságú nem vagyoni kártérítést ítélték meg a károsultak részére.

Az elsőfokú bíróság teljes körűen számba vette, és megfelelően értékelte azoknak hátrányoknak a súlyát, amelyeket az I-IV. rendű felperesek szenvedtek el a III. rendű felperes maradandó egészségkárosodása folytán. A károsodás súlyossága a III. rendű felperes tekintetében abban mutatkozik meg, hogy soha nem lesz képes a teljes értékű életre, élethosszig tartóan mások gondozására és ápolására szorul. Jelenleg ezt a feladatot - rokoni segítséggel - a szülei látják el, így a család valamennyi tagjának az határozza meg az életét, hogy a III. rendű felperes ellátása biztosítva legyen. Ez a körülmény hátrányosan befolyásolja a család egészének és a családtagoknak az egyéni életét is, jelentős pszichikai megterhelést róva mindannyiukra.

Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az I-II. rendű felperesek maguk is hozzájárultak pszichés károsodásuk súlyosbodásához, mivel nem vettek igénybe szakorvosi segítséget. Arra ugyanis nem merült fel adat, hogy az I-II. rendű felperesek bármelyikének pszichés terápiát ajánlottak volna fel, amit ők alaptalanul visszautasítottak. Kérdéses az is, hogy jelenlegi elfoglaltságuk mellett az I-II. rendű felperesek részt tudnának-e venni egy időigényes pszichoterápián, hiszen az I. rendű felperesnek szinte az egész napját elfoglalja a III. rendű felperes

ellátása, míg a II. rendű felperes mellett segít be a családi munkamegosztásba, hogy teljes munkaidőben dolgozik. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a család rokonai is besegítenek a mindennapi teendőkben, mióta észlelték az I. rendű felperes súlyos fizikális és pszichés kimerülését. Így lényegében rokoni összefogással enyhítettek a családot ért hátrányokon. Mindezt összevetve az elsőfokú bíróság az I-IV. rendű felperesek vagyoni hátrányainak a súlyosságát megfelelően értékelte, erre tekintettel a vagyoni kártérítés összegének a csökkentésére nem volt indok.

A nem vagyoni kártérítés összegének a megállapítása - a már kifejtettek szerint - szükségszerűen becsléssel történik, hiszen nincsen olyan zsinórmérce, amely összehasonlítási alapul szolgálhatna a gyermekek által elszenvedett hátrányok megítélésénél. Az alperes a fellebbezésben kifogásolta a becslés szempontjait, de más szempontokat maga sem jelölt meg, és azt sem fejtette ki, hogy azokat miként kellene figyelembe venni a nem vagyoni kártérítés összegszerűségének a meghatározása során. Az elsőfokú bíróság becslése nem minősíthető helytelennek, nem mutat aránytalanságot a hasonló ügyekben megítélt kártérítések összegéhez viszonyítva, ezért nem szorul korrekcióra.

Ugyanakkor az I-IV. rendű felperesek részére megítélt nem vagyoni kártérítés nem tekinthető aránytalanul alacsony összegűnek sem, annak mértéke összhangban áll a káresemény idején érvényesülő ár- és értékviszonyokkal. A kifejtettek szerint a Fővárosi Ítéltábla nem látott indokot a nem vagyoni kártérítés összegének sem a felemelésére, sem a csökkentésére.

Az elsőfokú bíróság a vagyoni kártérítés összegére vonatkozó bizonyítékokat is helytállóan értékelte. A mérlegelés útján kialakított álláspontját nem teszi megalapozatlanná, hogy az ápolás-gondozás és a háztartási kisegítés többletköltségét nem a felperesek által javasolt módon határozta meg, és nem a ... Bt. szolgáltatási árainak a 75%-ban állapította meg. Az I-IV. rendű felperesek által megjelölt eseti döntésben a Legfelsőbb Bíróság nem arra adott elvi iránymutatást, hogy általában véve a ... Bt. szolgáltatási árait kell kiindulási alapnak tekinteni, hanem arra mutatott rá elvi élel: nem ítélt meg késedelmi kamat a károkozás idejétől, ha a nem vagyoni kártérítés az elbírálás idején érvényesülő értékviszonyokat tükrözi. A közzétett esetben az elsőfokú bíróság a ... Bt. szolgáltatási árainak a 75%-ában állapította meg az ápolási- gondozási költségeket, e tekintetben a Legfelsőbb Bíróság arra mutatott rá: a másodfokú bíróság azt indokolatlanul csökkentette további 25%-kal. Ebből az okfejtésből általános iránymutatásként az emelhető ki: nem kifogásolható, hogy a bíróság a ... Bt. árlistáját fogadja el összehasonlítási alapul a többletköltségek meghatározásánál. Ezt meghaladóan az egyedi ügyben jelentőséghez jutó szempontok csak az adott ügyben alkalmazhatóak, nem vonható az elvi iránymutatás körébe, hogy minden esetben azonos mértékű, azaz ... Bt. árlistájához képest 25%-os csökkentést kell alkalmaznia a bíróságoknak [EBH2009. 2041].

A jelen ügy sajátosságaihoz igazodóan az elsőfokú bíróság részletesen kifejtette: azért nem a ... Bt. árlistájának a 75%-ában határozza meg az ápolás-gondozás és a háztartási kisegítés többletköltségét, mert ezeket a tevékenységeket a családtagok látják el a rokonaik segítségével, így nem a nyereségorientált gazdasági társaság árai az irányadóak. Emellett azt is figyelembe vette, hogy az önkormányzatok milyen összegű szociális ellátást biztosíthattak azok részére, akik vállalták súlyos beteg hozzátartozójuk állandó jellegű ápolását és gondozását. Ezt az ellátást viszont túl alacsony mértékűnek tartotta, ezért azt megemelve határozta meg az ápolás-gondozás többletköltsége címén folyósított járadék havi összegét.

Az elsőfokú bíróság a háztartási többletköltség összegének a meghatározásakor is eltért a gazdasági társaság költségeire (a vállalkozás fenntartásával járó dologi kiadások, az alkalmazottak bérköltsége és annak járulékai, társasági adó, stb.) és nyereségére egyaránt fedezetet biztosító szolgáltatási ártól.

Az e jogcímen megállapított havi 20.000 forint járadék sem tekinthető azonban indokolatlanul alacsony összegűnek, ezért annak felemelésére a Fővárosi Ítéltábla nem talált okot.

Az I-II. rendű felperesek a fellebbezésben alaptalanul emelték fel a keresetet, amikor a III. rendű felperes megszületését követő kórházi tartózkodásának az idejére is igényt támasztottak az ápolási-gondozási és a háztartási kisegítői többletköltség megfizetésére. Nyilvánvalóan ugyanis, hogy ezek a költségek nem merültek fel a III. rendű felperes 2010. április 30-ai otthonába bocsátásáig, és a I-II. rendű felperesek a keresetlevélben maguk is ettől az időponttól kezdődően léptek fel járadék igényvel.

Az általános élettapasztalat alapján arra is helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az első életévben az egészséges csecsemő gondozása is fokozott törődést és időráfordítást kíván a szülőktől, ezért nem vétett hibát, amikor 2010. május 1. napjától a 2011. január 31. napjáig tartó időszakban napi 6 óra többletidőráfordítás alapján határozta meg az ápolási- és gondozási költségeket. Ugyanezen rendező elv alkalmazásával az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, miszerint az első három életévben egy átlagos kisgyermek ellátása is többlet háztartási munkát ró a szülőkre, ezért akkor sem vétett hibát, amikor a háztartási kisegítés többletköltségét csak 2013. január 1. napjától kezdődően állapította meg.

A rezszi többletköltségek tekintetében az alperes alaptalanul hivatkozott arra a fellebbezésben, hogy az I-II. rendű felperesek csak a lakás fenntartásából eredő többletköltségek összegét jelölték meg 6.420 forintban, míg az ezt meghaladó igényeik összecsomósítását nem határozták meg. Valójában ezen a címen az I-II. rendű felperesek havi 15.420 forint járadékot igényeltek, amely a 20%-kal megemelkedett rezszi költségek havi 6.420 forint összegéből és a tisztasági mosás havi 9.000 forint összegéből adódik össze (34. sorszám alatt csatolt beadvány 6. oldala). A becsatolt számlák alátámasztották, hogy ez a költségigény nem volt eltúlzott, így annak mérséklésére nem volt indok.

A fejlesztési többletköltségek címén megítélt kártérítés összegének a meghatározása szempontjából nincsen jelentősége annak a körülménynek, hogy az orvostudomány jelenlegi állása szerint az összejt terápia hatékonysága nem bizonyított. A második összejt terápia költségének a megtérítése ugyanis nem a beavatkozás általánosságban várható eredményességétől függ, hanem attól, hogy arra szükség volt-e a III. rendű felperes állapotának a javítása érdekében. A tények igazolták az összejt terápia hatékonyságát, mivel az jelentős tüneti javulást idézett elő a III. rendű felperesnél, így az elsőfokú bíróság indokoltan kötelezte az alperest ezen a címen 1.000.000 forint és ezen összeg kamatainak a megfizetésére.

Arra is alaptalanul hivatkozott az alperes, hogy ugyanarra az időszakra, ugyanazon szülő részére egyidejűleg nem állapítható meg ápolási és gondozási költségtérítés, valamint jövedelempótló járadék. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a két eltérő ténybeli alapon felmerülő költség pótlását célzó járadék nem zárja ki egymást, különös tekintettel arra, hogy a beteg gyermek ellátásával és a háztartással kapcsolatos teendőket nem egyedül végzi az I. rendű felperes, hanem abba besegítenek a hozzátartozók és a rokonok is. Az elsőfokú bíróság e tekintetben is a hosszú ideje fennálló töretlen bírói gyakorlattal összhangban hozta meg a döntését, ezért annak a megváltoztatására nem volt ok.

Itt jegyzi meg a Fővárosi Ítéltábla, hogy az alperes összecsomósítva nem jelölte meg, hogy az ápolási-gondozási többletköltség, valamint a jövedelempótló járadék tekintetében miként kéri az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását. Az érveléséből csupán az tűnik ki, hogy a fellebbezési kérelme a két kártérítési tétel csökkentésére irányul, de azt nem fejtette ki, hogy milyen

összegek elszámolásával kéri a csökkentést. A számítási mód és az elszámolandó összegek megjelölése nélkül az ápolási és gondozási többletköltségre, valamint a jövedelempótló járadékra vonatkozó alperesi fellebbezés eleve nem vezethetett eredményre.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése volt a nagyobb értékű, így a fellebbezés tekintetében az I-IV. rendű felpereseknél nagyobb mértékű a pervesztessége, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése érdekében meg kell térítenie az I-IV. rendű felperesek részére a jogi képviseletük ellátásával felmerült költségeik pernyertességükkel arányos részét. Ennek összegét a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és az (5) bekezdése alapján a pertárgy értékéhez igazodóan állapította meg, amelyhez a 4/A. § (1) bekezdése szerint hozzáadódik az áfa.

Az I-IV. rendű felperesek teljes személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2015. június 10.

Dr. Sággy Mária s. k.
a tanács elnöke

Dr. Csordás Csilla s. k.
előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s. k.
bíró